

Region Midtjylland

Revisionsberetning nr. 38

af 6. juni 2017

vedrørende revisionen af Region Midtjyllands regnskab for 2016

Building a better
working world

Indhold

1	Konklusion på revision af årsrapport 2016	484
1.1	Indledning	484
1.2	Revisionspåtegning på årsrapport 2016	484
2	Sammenfatning af bemærkninger i revisionsberetning	486
3	Sammenfatning af væsentlige forhold	486
3.1	Anbefalinger i revisionsberetningen	487
3.2	Region Midtjyllands overholdelse af budgetloven	487
3.3	Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier	487
3.4	Forvaltningsrevision	489
4	Revision af årsregnskabet for 2016	491
4.1	Risikovurdering	491
4.2	Revisionsstrategi og -plan	491
5	Den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.	492
5.1	Regnskabsudarbejdelse	493
5.2	Socialområdet	493
5.3	Regional Udvikling	494
5.4	Løn og pensioner	494
5.5	Praksisområdet og tilskudsmedicin	495
5.6	Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger	495
5.7	Finansiell status, herunder ledelsestilsyn	496
5.8	Administrativ it-anvendelse	496
6	Udført revision af årsregnskabet for 2016	496
6.1	Regnskabet som helhed	496
6.2	Resultatopgørelsen	497
6.3	Balancen	498
6.4	Gældsforpligtelser	501
6.5	Egenkapital	501
7	Ledelsesberetning	502
8	Opfølgning på tidligere rapporterede anbefalinger	502
8.1	Tidligere afgivne anbefalinger - fortsat gældende	502
8.2	Tidligere afgivne anbefalinger - afsluttede/udgåede	502
9	Øvrige revisionsarbejder	503
9.1	Anlægsprojekter	503
9.2	Statsrefusion af udgifter til servicejob	503
9.3	Aktivitetsbestemte tilskud	503
10	Øvrige forhold	503
10.1	Direktionens regnskabserklæring	503
10.2	Ikke-korrigerede forhold	503
10.3	Fejlinformation i årsregnskabet som skyldes besvigelser	504
10.4	Overholdelse af lovgivningen	504
10.5	Begivenheder indtruffet efter balancedagen	504
10.6	Forsikringer	505
11	Afsluttende oplysninger	505
11.1	Andre ydelser end revision	505
11.2	Lovpligtige oplysninger m.v.	505

1 Konklusion på revision af årsrapport 2016

1.1 Indledning

I henhold til Revisionsregulativ for Region Midtjylland afgives hermed beretning om udført revision vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2016.

Region Midtjyllands årsregnskabsmateriale for 2016 omfatter årsrapport 2016 og regnskabsbemærkninger 2016.

I overensstemmelse med "Budget- og regnskabssystem for regioner" har vores revision for 2016 omfattet årsregnskabet 2016, som indgår i årsrapport 2016.

Årsrapporten for Region Midtjylland er aflagt af forretningsudvalget til Regionsrådet for Region Midtjylland i henhold til lov om regioner. Regionsrådet har vedtaget årsrapporten den 26. april 2017, hvorefter den er overgivet til revision.

Vores revision er udført i overensstemmelse med de principper, der er beskrevet i revisionsberetning nr. 29 af 15. august 2014 om ansvarsforhold og revisionens formål, tilrettelæggelse og udførelse.

Som en integreret del af den finansielle revision af årsrapporten for 2016 har vi gennemført forvaltningsrevision samt juridisk kritisk revision. Hvor den finansielle revision har fokus på at opnå sikkerhed for, at der ikke er væsentlig fejlinformation i Regionens omkostningsbaserede årsregnskab, har forvaltningsrevisionen fokus på, om forvaltningen af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde.

Vores konklusion på den udførte revision meddeles dels ved revisionspåtegning på årsregnskabet for 2016, jf. afsnit 1.2, og dels ved afgivelse af revisionsberetning.

Revisionsberetningen giver en kort summarisk redegørelse for, hvilke revisionsarbejder der er udført, og om der på baggrund heraf har været anledning til at fremkomme med bemærkninger over for Regionsrådet, som tilsynsmyndighederne skal informeres om, jf. afsnit 2. Herudover anføres anbefalinger, som revisor finder anledning til at meddele Regionsrådet, jf. afsnit 3.1.

1.2 Revisionspåtegning på årsrapport 2016

Revisionen af årsregnskabet og gennemlæsningen af ledelsens regnskabsberetning har ikke givet anledning til kommentarer af en sådan væsentlighed eller karakter, at det vil komme til udtryk i vores påtegning på årsregnskabet samt udtalelse om ledelsens regnskabsberetning.

Vi har forsynet Region Midtjyllands årsrapport for 2016 med revisionspåtegning uden modifikationer.

I lighed med tidligere år har vi ved vores revision påset, at budgettal er i overensstemmelse med meddelte bevillinger. Vi har ikke revideret budgettallene i årsregnskabet, herunder underliggende forudsætninger for budgettallene. Som følge heraf har vi forsynet revisionspåtegningen med en fremhævelse, hvori vi anfører, at budgettal i regnskabet ikke har været underlagt revision.

Vores revisionspåtegning på årsregnskabet for 2016 er gengivet i nedenstående:

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Region Midtjylland for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, jf. siderne 62-82 i årsregnskabet for 2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter med følgende hovedtal:

- ▶ *Det omkostningsbaserede regnskab viser et overskud på 218 mio. kr.*
- ▶ *Aktiver i alt på 23.311 mio. kr.*
- ▶ *Egenkapital i alt på 5.992 mio. kr.*

Årsregnskabet udarbejdes efter bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisions-skik, jf. bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner" samt Region Midtjyllands revisionsregulativ. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Region Midtjylland i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Region Midtjylland har i oversigterne medtaget de af Regionsrådet godkendte og korrigerede budgettal for 2016. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner". Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Region Midtjyllands evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Region Midtjylland, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisions-skik, jf. bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner" samt Region Midtjyllands revisionsregulativ, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisions-skik, jf. bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner" samt Region Midtjyllands revisionsregulativ, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- ▶ Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- ▶ Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Region Midtjyllands interne kontrol.
- ▶ Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- ▶ Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Region Midtjyllands evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Region Midtjylland ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsens regnskabsberetning

Ledelsen er ansvarlig for regnskabsberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsens regnskabsberetning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsens regnskabsberetning (side 27-61).

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsens regnskabsberetning og i den forbindelse overveje, om ledelsens regnskabsberetning er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i ledelsens regnskabsberetning, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

2 Sammenfatning af bemærkninger i revisionsberetning

I henhold til § 7 i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 185 af 19. februar 2015 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. skal vi anføre bemærkninger i revisionsberetningen, hvis vi under revisionen konstaterer forhold, hvorom vi mener, at Regionsrådet og tilsynsmyndigheden skal informeres.

I henhold til Regionens revisionsregulativ er revisionsbemærkninger f.eks. forhold omkring:

- ▶ Tvivl om lovmæthedelighed i beslutninger og dispositioner
- ▶ Væsentlige fejl i regnskabet eller bogføring, som ikke er berigtiget
- ▶ Væsentlige og tilbagevendende mangler ved forretningsgange og intern opfølgning/kontrol.

Vores revision af årsregnskabet for 2016 har ikke givet anledning til bemærkninger.

3 Sammenfatning af væsentlige forhold

I henhold til Regionens revisionsregulativ gives anbefalinger i revisionsberetningen om forhold, som ikke har givet anledning til revisionsbemærkninger, men som er så væsentlige, at Regionsrådet bør orienteres herom.

I efterfølgende afsnit 3.1 er der vist en oversigt over de anbefalinger, som revisionen har givet anledning til.

Dernæst har vi i afsnit 3.2 til 3.3 valgt at fremhæve enkelte forhold fra vores revision, herunder er der i afsnit 3.4 redegjort særskilt for den gennemførte forvaltningsrevision, herunder juridisk kritiske revision.

I de efterfølgende afsnit 4 til 6 har vi mere detaljeret redegjort for revisionens tilrettelæggelse og udførelse, den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller og revisionen af årsregnskabet for 2016.

3.1 anbefalinger i revisionsberetningen

Nærværende beretning indeholder på følgende områder anbefalinger, som Regionsrådet hermed orienteres om:

- ▶ Intern Kontrol, jf. afsnit 3.4.1
- ▶ Regnskabsudarbejdelse, jf. afsnit 5.1
- ▶ Løn og pensioner, jf. afsnit 5.4.
- ▶ Indkøb af varer og tjenesteydelser, jf. afsnit 5.6
- ▶ Materielle anlægsaktiver og igangværende arbejder, jf. afsnit 6.3.1 og 6.3.3.

Herudover har vi i afsnit 8.1 redegjort for opfølgningen på tidligere afgivne anbefalinger, som fortsat er gældende, jf. revisionsberetning nr. 35 af 14. juni 2016:

- ▶ Administrativ it-anvendelse.

For en nærmere beskrivelse af anbefalingerne henvises til de anførte afsnit.

3.2 Region Midtjyllands overholdelse af budgetloven

Budgetloven betyder, at regionerne bliver økonomisk sanktioneret, hvis regionernes samlede regnskabsmæssige nettoudgifter overstiger de vedtagne budgetter for nettodriftsudgifter for henholdsvis Sundhedsområdet og Regional Udvikling.

Af årsrapporten side 29 fremgår, at Regionens nettodriftsudgifter ekskl. andel af renter for 2016 på Sundhedsområdet har udgjort 23.013,5 mio. kr. mod korrigeret budget for 2016 på 23.015,0 mio. kr., opgjort i overensstemmelse med økonomiaftalen.

Regionen har således overholdt økonomiaftalen og budgetloven på Sundhedsområdet.

Tilsvarende har Regionen overholdt økonomiaftalen og budgetloven vedrørende Regional Udvikling, hvor de realiserede driftsudgifter for 2016 før renter udgør 617,6 mio. kr. mod korrigeret budget på 617,8 mio. kr.

3.3 Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier

De samlede projektudgifter pr. 31. december 2016 til Regionens tre kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier kan specificeres således (PL 2016):

mia. kr.	Tilsagnsramme	Projektudgifter
Det Nye Universitetshospital, Skejby	7,2	6,0
Om- og tilbygning af Regionshospitalet Viborg	1,3	0,6
Det Nye Hospital i Vest, Gødstrup	3,6	1,4
	<u>12,1</u>	<u>8,0</u>

De kvalitetsfondsfinansierede projekter er et revisionsmæssigt fokusområde vurderet både ud fra væsentlighed og risiko. Regionen udarbejder til Regionsråd og Sundheds- og Ældreministeriet løbende kvartalsrapporter, som vi har forsynet med revisorerklæringer.

Det er fortsat vores vurdering, at Regionsrådet bliver orienteret om og involveret i væsentlige udfordringer/afvigelser i de respektive projekter.

Vi har efterfølgende sammenfattet en række væsentlige forhold pr. 31. marts 2017 for DNU-projektet, DNV-projektet og for om- og tilbygningsprojektet Regionshospitalet Viborg.

3.3.1 Væsentlige forhold i projekterne

Alle tre kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier har i 2016 og i første kvartal 2017 fortsat været økonomisk og tidsmæssigt udfordret. Budgetoverskridelser er løbende dækket enten ved besparelser i projektet eller via træk på de centrale reserver.

Med henblik på at sikre tilstrækkelige reserver til hele projektperioden har der i projekterne været arbejdet med reservestrategi, opdatering af procedurer for risikohåndtering, herunder kapitalisering af risici og scenarie for fremtidig reservetræk. Der er krav til løbende rapportering heraf i kvartalsrapporten. DNU-projektet har siden 4. kvartal 2016 rapporteret i henhold til projektets nye reservestrategi. De øvrige projekter forventes først at være klar med en model i løbet af 2017, der muliggør, at kravet om rapportering kan opfyldes.

DNU - projektet

En række del- og underprojekter på DNU-projektet nærmer sig afslutningen. Der mangler fortsat en række slutafregninger fra entreprenører og afklaring af fremsatte ekstrakrav. På nogle projekter er der større økonomiske tvister, som muligvis skal afklares via voldgift.

Igangværende voldgiftssager forventes afsluttet uden tab for DNU-projektet.

På Nord 1 er der opnået indflytningstilladelse, hvorefter kravet på opretholdelse af centrale reserver på 100 mio. kr. er ophørt.

De centrale reserver udgør ved udgangen af 1. kvartal 2017 120 mio. kr., og det estimerede reservebehov ud fra vurdering af risici er opgjort til 92 mio. kr. Der er en generel usikkerhed vedrørende prognosen på såvel de kendte risici, som prognosen for fremtidig behov for reservetræk.

DNV - projektet

Efter at en række licitationer væsentligt oversteg budgetterne, har der været arbejdet med tilpasninger i budgettet. Tilpasningerne har bl.a. omfattet flytninger mellem etape 1 og etape 3 og flytning af patologisk afdeling til Hospitalsenhed Midt. Det blev endvidere besluttet at bibeholde strålebehandlingen på det eksisterende hospital i Herning og dermed udtage denne af kvalitetsfondsprojektet for derved at tilføre midler til de centrale reserver. En række omprioriteringer har endvidere betydet, at områder i det igangværende byggeri skulle overgå til andre funktioner - KSR og NIDO Danmark - og er dermed udtaget af kvalitetsfondsprojektet.

Samtidig er det besluttet at udskyde indflytningen til 2019/2020.

Ved de nævnte tilpasninger i budgettet er såvel reserverne i delprojekterne som de centrale reserver forøget. Projektledelsen forventer herefter, at de centrale reserver kan dække det aktuelle behov til PL-reguleringen og ekstra reserver til brug for delprojekterne.

Ved udgangen af 1. kvartal 2017 arbejder projektledelsen og rådgiverne fortsat på færdiggørelse af nødvendig arbejdsplan for etape 1 til endelig godkendelse hos entreprenørerne.

Råhuset for etape 1 forventes færdigopført i 2. kvartal 2017. Aptering og installationer er igangsat, men er påvirket af mangler i projektet materialet. Fra rådgiverne på etape 1 er der varslet krav om yderligere honorar for forlænget drift på byggepladsen.

I forbindelse med projektets risikohåndtering og reservestyring arbejdes der på en model for den løbende kvartalsrapportering. Ved udgangen af 1. kvartal 2017 er det projektledelsens vurdering, at projektets reservebehov kan dækkes af reserverne.

RHV - projektet

Helipad'en og ejendommen Toldbodgade 12 (tidligere sygeplejeskole) er i løbet af 2016 udtaget af kvalitetsfondsprojektet. Ved de nævnte tilpasninger er både reserverne i delprojekterne og de centrale reserver forøget.

Akutcentret er fortsat i 1. kvartal 2017 tidsmæssigt og økonomisk udfordret, blandt andet som følge af fejl og mangler i projektet. Der er mindre budgetoverskridelser i enkelte af de underliggende delprojekter. Overskridelserne forventes finansieret af de centrale reserver eller ved indløsning af emner fra besparelseskataloget. Byggeledelsen arbejder på at finde løsninger til de tidsmæssige udfordringer.

I forbindelse med projektets risikohåndtering og reservestyring arbejdes der på en model for den løbende kvartalsrapportering. Ved udgangen af 1. kvartal 2017 er det projektledelsens vurdering, at projektets reservebehov kan dækkes af reserverne.

Sammenfattende om kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier

Vores erklæringer på kvartalsrapporter i 2016 er afgivet uden forbehold, men med fremhævelser (tidligere benævnt supplerende oplysninger), hvor vi henleder opmærksomheden på udvalgte, væsentlige forhold, herunder om økonomiske og tidsmæssige udfordringer i projekterne.

De tre projekter er både gennem 2016 og primo 2017 påvirket af økonomiske udfordringer og af, at flere delprojekter er forsinkede i forhold til tidsplanen. Det har derfor været nødvendigt med reduktioner og andre tilpasninger af projekterne.

Det hidtidige forløb af de tre projekter understreger vigtigheden af, at der fortsat sker en løbende, tæt økonomifølgning med fokus på det fremtidige økonomiske træk til projekterne og sikring af tilstrækkelige reserver.

3.4 Forvaltningsrevision

Det overordnede mål med forvaltningsrevisionen er at vurdere, hvorvidt der ved forvaltningen af Regionens midler er taget skyldigt økonomisk hensyn i bred forstand.

3.4.1 Løbende forvaltningsrevision

Som en integreret del af den finansielle revision har vi løbende vurderet, hvorvidt udførelsen af Regionsrådets og forretningsudvalgets beslutninger samt den øvrige forvaltning af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde.

En væsentlig forudsætning for en økonomisk forsvarlig forvaltning er, at Regionen har implementeret hensigtsmæssige administrative forretningsgange og kontrolprocesser, der matcher de specifikke forhold, som gælder for Regionen.

Den løbende forvaltningsrevision i 2016 har omfattet vurdering og opfølgning på de af Region Midtjylland implementerede administrative forretningsgange og kontrolprocesser.

Vores løbende forvaltningsrevision i 2016 har blandt andet omfattet vurdering af:

- ▶ Økonomifølgning og -rapportering, herunder vurdering af forretningsgange, interne kontroller og rapportering vedrørende bevillingskontroller
- ▶ Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier
- ▶ Udnyttelsesgraden af Regionens institutionstilbud
- ▶ Indgåelse og overholdelse af betalingsaftaler med kommuner vedrørende anvendelse af institutionstilbud på social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Forretningsgange vedrørende placering af likvide beholdninger, herunder efterlevelse af finansiel politik i relation til anvendelse af finansielle instrumenter
- ▶ Forretningsgang for systemmæssig sikring af udnyttelse af kredittider i forbindelse med betaling af kreditorer

- ▶ Afsluttede anlægsinvesteringer > 10 mio. kr. og deres overensstemmelse med bevillinger
- ▶ Forretningsgang for opfølgning på inddrivelse af tilgodehavender
- ▶ Arbejde udført af Intern Kontrol
- ▶ Analyse og stikprøvevis gennemgang af udbetalinger i 2016 til medarbejdere med særlige rettigheder i de centrale administrative systemer.

Sammenfattende om den løbende forvaltningsrevision

I henhold til Regionens kasse- og regnskabsregulativ skal den interne kontrolfunktion under Koncernøkonomi udføre en række tilsynsopgaver med kontrollerne i de centrale og decentrale enheder. Tilsynsopgaverne omfatter bl.a. tilsynsbesøg med henblik på at kontrollere, at enhederne lever op til administrative instrukser m.v. Rapportering om det udførte tilsyn forelægges årligt direktionen.

Intern Kontrol har i 2016 gennemført kontroller for at efterse, at der ikke er sket væsentlige brud på forretningsgange i forhold til Regionens retningslinjer. Dette har bl.a. omfattet gennemgang af udgiftsbilag m.v.

For 2016 har Intern Kontrol nedprioriteret sine tilsyn med decentrale enheder. Der er i 2016 udført ét decentralt tilsyn, som ikke har givet anledning til kritiske bemærkninger.

Efter det oplyste forventes Intern Kontrols årlige rapportering til direktionen fremover at foreligge forud for Regionens fremlæggelse af årsregnskabet til Regionsrådets godkendelse.

Anbefaling

Vi anbefaler, at Intern Kontrols tilsynsopgaver i højere grad fokuserer på controlling af regnskabsudarbejdelse, de decentralt udførte interne kontroller på lønområdet samt gennemførelse af tværgående undersøgelser af afholdte udgifter indenfor forskningsprojekter.

3.4.2 Juridisk-kritisk revision

Det overordnede formål med juridisk-kritisk revision er at vurdere lovmedholdeligheden i bred forstand.

Den juridisk-kritiske revision har taget udgangspunkt i Regionens generelle kontrolmiljø og organisatoriske kompetencer på de forskellige områder.

Som en integreret del af revisionen har vi blandt andet vurderet, hvorvidt Regionsrådets beslutninger vedrørende økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med lovgivningen og sædvanlig praksis.

Den juridisk-kritiske revision i 2016 har bl.a. omfattet en vurdering af:

- ▶ Overholdelse af bevillinger og afgrænsning af tilladte aktiviteter, herunder en analyse af, hvorvidt der på de fastlagte bevillingsniveauer har været afholdt beløb udover de meddelte bevillinger, jf. afsnit 6.2.4
- ▶ Regionens fortsatte aktiebesiddelser, som i lighed med tidligere år ikke er tilladt ifølge "lov om regioner". Region Midtjylland er opmærksom herpå og arbejder løbende på at afhænde aktiebesiddelserne
- ▶ Udbetaling af lønninger og vederlag til Regionsrådet og direktionen og overensstemmelse med reglerne herfor
- ▶ Lånoptagelse, herunder hvorvidt der foreligger godkendelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet for optagelse af nye lån, samt at der foreligger opgørelser over forbrug inden for hver af de respektive godkendelser, jf. afsnit 6.4
- ▶ Anbringelsesregler, herunder løbende overholdelse af kassekreditreglen, jf. afsnit 6.4
- ▶ Korrekt placering af direkte henførbare udgifter og indtægter i de tre finansieringskredsløb samt fordeling af fællesudgifter og renter til de 3 finansieringskredsløb, jf. afsnit 6.2.1
- ▶ Moms- og afgifter og håndtering i overensstemmelse med reglerne herfor.

Sammenfattende om den juridiske-kritiske revision

Den juridisk-kritiske revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Regionen har i 2016 fortsat de seneste års tilpasning af sine moms- og energiafgiftsmæssige registreringer over for SKAT og har i forbindelse hermed opnået tilbagebetaling af energiafgifter.

De gennemførte tilpasninger betyder forskydninger i afregning af moms mellem SKAT og Økonomi- og Indenrigsministeriet. Region Midtjylland er i gang med at opgøre omfanget heraf og vil foretage regulering over for SKAT og Økonomi- og indenrigsministeriet.

Vi har derfor afgivet erklæring med forbehold til Økonomi- og indenrigsministeriet vedrørende Regionens opgørelse af momsrefusion for 2016. I vores erklæring har vi anført, at reguleringen af moms over for SKAT for 2016 og den modsatrettede regulering af momsrefusion over for Økonomi- og indenrigsministeriet ikke vurderes at have økonomisk betydning for Region Midtjylland eller Staten.

Erklæringen for 2016 til Økonomi- og indenrigsministeriet indeholder endvidere forbehold vedrørende opgørelse og afregning af godtgørelse af "positivlitemoms", som i al væsentlighed er en momsgodtgørelse, som regionen opnår af udgifter, som ikke giver ret til normalt momsfradrag. Opgørelse af positivlitemoms for 2016 samt regulering for tidligere år er fortsat igangværende og forventes afregnet i 2017.

3.4.3 Udvidet forvaltningsrevision

I Region Midtjyllands revisionsregulativ er det forudsat, at der kan udføres udvidet forvaltningsrevision, som er planlagte målrettede undersøgelser af områder og forhold, som har væsentlig økonomisk betydning.

Vi har ikke i 2016 gennemført udvidede forvaltningsrevisionsopgaver.

4 Revision af årsregnskabet for 2016

4.1 Risikovurdering

Med henblik på at opdatere vores forståelse af Region Midtjylland og dens omgivelser samt vurdere risici for væsentlige fejl i forvaltningen og regnskabsaflæggelsen har vi ajourført vores informationer om og beskrivelser af Regionen, herunder:

- ▶ Mål, strategier samt ledelses- og styringsgrundlag
- ▶ Økonomisk og likviditetsmæssig status
- ▶ Organisation, herunder ledelsesovervågning, funktionsadskillelse, kompetencefordeling og retningslinjer på væsentlige områder
- ▶ Forretningsgange og interne kontroller
- ▶ Regnskabssystemer m.v. og den anvendte regnskabspraksis
- ▶ It-anvendelsen.

Som revisorer har vi pligt til med professionel skepsis at overveje muligheden for besvigelser og fejl ved revisionen af årsregnskabet. Revisionen tilrettelægges derfor bl.a. med henblik på at afdække væsentlige fejl som følge af besvigelser. Forekommer der besvigelser, er der forøget risiko for, at årsregnskabet indeholder væsentlig fejlinformation, idet besvigelser sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult.

4.2 Revisionsstrategi og -plan

Vi har fastlagt den overordnede revisionsstrategi og -plan for 2016 på baggrund af Regionens revisionsregulativ og baseret på en vurdering af risici for væsentlige fejl og mangler i årsregnskabet.

4.2.1 Revisionsstrategi

Revisionsstrategien fastlægger overordnet revisionens omfang, tidsmæssige placering og retning. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte økonomiske og administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Med henblik på at udføre en effektiv revision har vi valgt at basere hovedvægten af vores revision på *kontrolbaseret revision*, hvor vi vurderer og ved stikprøver tester de af ledelsen etablerede registreringssystemer, forretningsgange og interne kontroller samt deres sammenhæng til regnskabsposter, noter og øvrige krævede oplysninger m.v.

Herudover er der i fornødent omfang foretaget *substansbaseret revision*, hvor vi tester poster i resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, noter og andre krævede oplysninger m.v. til ekstern og anden dokumentation samt udfører regnskabsanalytisk revision.

4.2.2 Revisionsplan

På baggrund af den overordnede revisionsstrategi har vi udarbejdet en revisionsplan med henblik på effektivt at reducere revisionsrisikoen til et acceptabelt lavt niveau. I revisionsplanen er arten, den tidsmæssige placering og omfanget af den revision, der planlægges udført, fastlagt.

Ved udførelsen af revisionen foretager vi løbende en vurdering af, om udførelsen af Regionsrådets og forretningsudvalgets beslutninger og den øvrige forvaltning af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde. Endvidere omfatter den løbende forvaltningsrevision en vurdering af de implementerede administrative forretningsgange og kontrolprocesser.

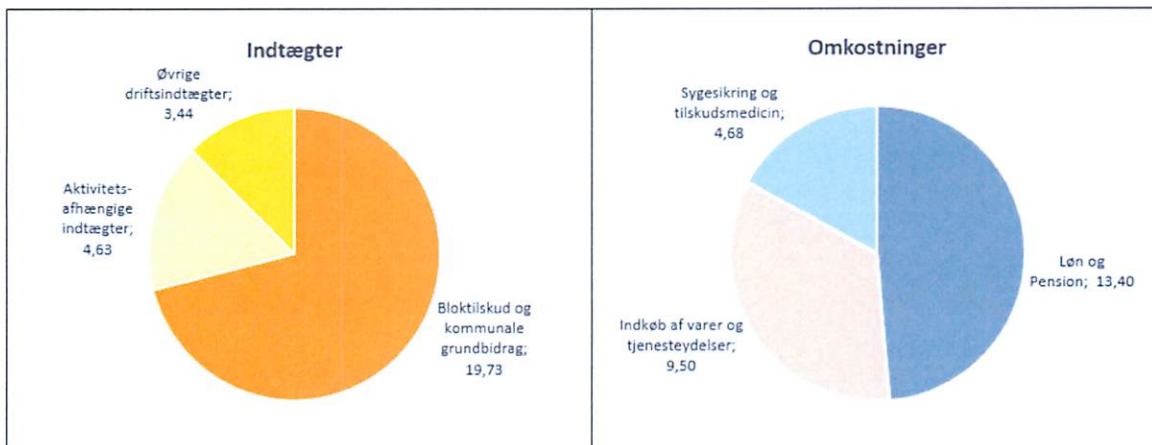
5 Den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.

Revisionen har til formål at undersøge og vurdere, om Regionens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt.

Formålet er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, valide og rettidige regnskabsregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen, samt om der udvises det fornødne økonomiske rationale, det vil sige, at der ved forvaltningen er foretaget skyldigt økonomisk hensyn i bred forstand.

Revisionen har fokuseret på forretningsgange og interne kontroller, hvor der er en risiko for væsentlige fejl og mangler i årsrapporten.

Regionens væsentligste indtægter og omkostninger opgjort i mia. kr. kan, jf. årsrapporten for 2016, illustreres således (mia. kr.):

Vores revision har fokuseret på vurdering af forretningsgange samt test af interne kontroller inden for følgende udvalgte betalingsstrømme og tværgående nøgleprocesser:

- ▶ Proces for udarbejdelse af årsregnskabet for 2016 og sammenhæng til økonomisystemet
- ▶ Proces for administration af medarbejdere, beregning af løn, pension m.v.
- ▶ Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder anvisning af betalinger
- ▶ Balancen, herunder ledelsestilsyn
- ▶ Kommunale takstbetalinger vedrørende social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Aktivitetsafhængige indtægter på regionshospitalet
- ▶ Nære sundhedstilbud (sygesikring og tilskudsmedicin)
- ▶ Administrativ it-anvendelse.

Vores revision af forretningsgange og interne kontroller understøtter, at de af ledelsen etablerede væsentlige forretningsgange og interne kontroller samt regnskabs- og informationssystemer som helhed giver et forsvarligt grundlag for udarbejdelse af årsregnskabet.

Efterfølgende er redegjort yderligere for den gennemførte revision af forretningsgange og interne kontroller.

5.1 Regnskabsudarbejdelse

Ved revisionen af årsregnskabet for 2016 har vi påset, at resultatopgørelse og balance er i overensstemmelse med bogføringen.

Vi har endvidere påset, at de indeholdte regnskabstal for 2016, som indgår i regnskabsrapporteringen for de enkelte regionshospitalet og institutioner m.v., er i overensstemmelse med årsrapporten for 2016.

I regnskabsrapporterne har regionshospitalet og institutionerne redegjort for væsentlige afvigelser mellem det realiserede resultat og det korrigerede budget for 2016. Vi har foretaget en vurdering af disse redegørelser og påset, at de fremgår rigtigt i årsberetningen for 2016.

Ved revisionen har vi bemærket, at processerne omkring det omkostningsbaserede regnskab ikke har været efterlevet fuldt ud, f.eks. omkring behandling af leasing, anlægsregnskaber, anlægsaktiver, afskrivninger, moms og periodisering.

Anbefaling

Med henblik på at sikre den rette kvalitet omkring udarbejdelse af det omkostningsbaserede regnskab og under hensyn til krav til kontrol og opfølgning m.v. anbefaler vi øget fokus på processer, aktiviteter og controlling i tilknytning til udarbejdelsen af det omkostningsbaserede regnskab.

5.2 Socialområdet

5.2.1 Opkrævning hos kommuner for anvendelse af institutionspladser m.v.

Kommunernes betaling for anvendelse af Regionens institutionstilbud m.m. udgør i regnskabsåret 2016 i alt 1.149,2 mio. kr. mod 1.140,5 mio. kr. i 2015.

Indtægterne opkræves i henhold til rammeaftalen med kommunerne. Opkrævning sker centralt via et afregningssystem på baggrund af institutionernes indberetninger om kommunernes anvendelse af institutionspladser m.m.

Vi har foretaget revision af forretningsgange og interne kontroller omkring opkrævning for kommunernes anvendelse af Regionens udbud af institutionspladser på det sociale område.

Revisionen har omfattet en vurdering af de centralt etablerede forretningsgange og interne kontroller omkring faktureringen af takster for kommunernes anvendelse af Regionens institutionstilbud m.m.,

herunder udarbejdelsen af belægningsstatistikker. Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, hvorvidt opkrævningen sker rettidigt.

I forbindelse med den afsluttende revision af årsregnskabet har vi påset, at der er sammenhæng mellem de ifølge afregningssystemet foretagne opkrævninger og de i årsregnskabet indgåede beløb.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.3 Regional Udvikling

Det omkostningsbaserede resultat for Regional Udvikling for 2016 udgør et underskud på 14,5 mio. kr., som især kan henføres til regionens andel af kapitalindskud i Aarhus Letbane for 2016. Egenkapitalen pr. 31. december 2016 er negativ med 251,7 mio. kr., hvilket især kan henføres til tidligere års omkostninger til spormodernisering og regionens akkumulerede andel af kapitalindskud til anlæg af Aarhus Letbane. Regional udvikling følger den udarbejdede plan om afvikling af den væsentligste del af den negative egenkapital.

Pr. 31. december 2016 udgør de hensatte forpligtelser i Regional Udvikling vedrørende tidligere meddelte projektilsagn indenfor erhvervsudvikling, uddannelse og kultur, der endnu ikke er udbetalt, 264,9 mio. kr. (2015: 223,2 mio. kr.).

Udover den revision der udføres på tværs af Regionens driftsenheder af lønninger, indkøb af varer og tjenesteydelser, it-anvendelse, administration omkring balancekonti m.m., har vi som led i vores revision foretaget en overordnet gennemgang af procedurerne for budgetopfølgning m.v.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.4 Løn og pensioner

Regionens udgifter til løn og pensioner udgør 13.400 mio. kr. (13,3 mia. kr. i 2015) på årsbasis. Antallet af medarbejdere i Regionen udgjorde i 2016 ca. 26.600 årsværk (26.700 i 2015). Den gennemsnitlige lønudgift pr. medarbejder (årsværk) er således steget fra 498 t.kr. til 503 t.kr., svarende til 1,0 %, fra 2015 til 2016.

Lønadministration sker ved Regionens 7 lønkontorer, som varetager lønberegning og udbetaling vedrørende medarbejdere tilknyttet det pågældende område. Systemmæssigt benytter Regionen lønsystemet Silkeborg Data.

Vores revision af lønområdet hos Regionens lønkontorer har omfattet forretningsgange og interne kontroller med fokus på forretningsgange og kontroller i forbindelse med ansættelse og fratrædelse af medarbejdere, udbetaling af vederlag til regionsrådsmedlemmer, aflønning af direktion, ydelser til medarbejdere ansat på lønkontorerne, kontrol af lønsatser samt revision af nettolønudbetalinger udover et fastsat niveau. Herudover har vores revision omfattet indberetning af variable lønydelser, sygdom, barsel m.v. samt hjemtagelse af dagpengerefusioner.

Ved revisionen af lønadministrationen på hospitalsenhederne (somatisk og psykiatri) og vedrørende stabe har vi konstateret mangler i dokumentation for udførelse af interne kontroller og/eller manglende udførelse af de interne kontroller på de forskellige enheder. Manglerne omfatter ikke alle enheder.

Manglerne har medført en udvidelse af vores revision for 2016. Udvidelse af revisionen er gennemført i samarbejde med koncernøkonomi og lønadministrationen på de enkelte enheder.

Ved revisionen har vi konstateret, at regulering af feriepengeforpligtelse for 2016 delvist er bogført i 2017 med 30,4 mio. kr. Forholdet er medtaget i afsnit 10.2.

Revisionen har givet anledning til følgende anbefaling:

Anbefaling

Vi anbefaler, at det tilsikres, at der sker udførelse af kontrolprocedurer i henhold til "Overordnede retningslinjer for forretningsgangsbeskrivelser og kontrolforanstaltninger på lønområdet".

Vi anbefaler endvidere, at der fremadrettet udføres kontrol i form af godkendelse af attestationslister til sikring af fuldstændighed og tilstedeværelse af lønudbetalinger, kontrol af ændringer til løn og satser samt kontrol af ændringer til brugernes rettigheder i de anvendte it-systemer m.v.

I forbindelse med sidste års revision anbefalede vi, at kontrolprocedurer vedrørende nettolønsudbetalinger erstattes af bruttolønsudbetalinger over et fastsat niveau. Vi er bekendte med, at lønadministrationen er i proces med denne ændring, som forventes implementeret i regnskabsåret 2017.

5.5 Praksisområdet og tilskudsmedicin

Området har i 2016 administreret ydelser for i alt 4.697 mio. kr. (2015: 4,6 mia. kr.). Beløbet fordeles med 3.356 mio. kr. til praksisområdet og 1.341 mio. kr. til medicinområdet.

Områdets administration er baseret på overenskomstmæssige ydelser, der honoreres efter fastlagte forretningsgange og anvendelse af et afregningssystem, som validerer modtagne fakturaer fra yderne og apotekerne.

Revisionen har omfattet gennemgang og vurdering af adgang til og procedurer ved opsætning af afregningssystemerne samt forretningsgange i forbindelse med håndtering af data og afstemningsrutiner m.v.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.6 Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger

Vores revision har omfattet de væsentligste betalingsstrømme, som administreres i Regionens centrale økonomi- og indkøbssystemer samt i økonomisystemerne, der anvendes på hospitalsapoteket.

Det samlede køb af varer og tjenesteydelser udgør 9.498 mio. kr. (2015: 9,4 mia. kr.), hvoraf hospitalsapotekets andel udgør 1.892 mio. kr. (2015: 1,8 mia. kr.).

Revisionen har omfattet kontroller vedrørende ændringer til anvisningsregisteret, funktionsadskillelse mellem attestation og anvisning, ændringer til leverandør stamdata samt kontroller, der udføres af Intern Kontrol.

Vi har i tilknytning hertil foretaget analyse og stikprøvevis gennemgang af udbetalinger i 2016 til medarbejdere med særlige rettigheder i de centrale administrative systemer samt undersøgt, om medarbejdere med dobbelt login har attesteret og anvist de samme bilag.

Revisionen har desuden omfattet test af kontroller i forbindelse med indlæsning af digitale posteringer (filer) i økonomisystemet fra andres systemer.

Anbefaling

Vi anbefaler, at indlæsning af digitale posteringer i økonomisystemet fra andre systemer automatiseres. Indtil en automatisk procedure er etableret, bør adgangen til filer med digitale posteringer begrænses til udvalgte medarbejdere i Regionens it-afdeling med ansvar for it-driften.

5.6.1 Indkøb på Hospitalsapoteket

Hospitalsapotekets samlede indkøb via Amgros I/S, som er ejet af regionerne, andrager 1.752 mio. kr. (2015: 1,7 mia. kr.). Amgros I/S varetager på vegne af Regionen kontrol med indkøbspriser fra lægemiddelleverandører.

Vores revision har omfattet apotekets kontroller, herunder test af udførte ledelsestilsyn, gennemgang af dækningsbidragsanalyser samt gennemgang af hospitalsapotekets kvartalsvise gennemførte monitoreringer, hvor der sker overordnede vurderinger og udarbejdes årsagsforklaringer på forbruget af de væsentligste lægemidler. Revisionen er herudover omfattet af lagerkontrol og lønrevision.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.7 Finansiell status, herunder ledelsestilsyn

I forbindelse med revisionen har vi foretaget en gennemgang af de finansielle statuskonti, der administreres på regionshusene og regionshospitalerne, hvilket i al væsentlighed afdækker det samlede finansielle statusområde i Regionens regnskab.

Som følge af det meget betydelige antal finansielle statuskonti på regionshusene og regionshospitalerne har vores fokus primært været rettet mod de lokalt etablerede ledelsestilsyn vedrørende statuskonti, suppleret med en stikprøvevis gennemgang af udvalgte afstemninger med henblik på en vurdering af afstemningernes indhold.

Gennemgangen har vist, at afstemningsprocedurer og ledelsestilsyn i al væsentlighed har fungeret som forudsat.

5.8 Administrativ it-anvendelse

Regionens it-systemer anvendes bl.a. til administration og registrering af økonomiske transaktioner, økonomistyring, bestilling og indkøb af varer og tjenesteydelser, administration af lønninger og gager til Regionens medarbejdere, afregning af honorarer til læger, speciallæger, apotekere m.fl., fakturering af aktiviteter, der udføres for andre Regioner, fakturering vedrørende kommunale takstbetalinger på social- og psykiatriområdet samt elektronisk behandling og anvisning af Regionens betalinger.

Revisionen har omfattet udvalgte generelle it-kontroller til sikring af en hensigtsmæssig og sikker drift, herunder administration af medarbejders adgange til systemer og data, styring af væsentlige ændringer til de anvendte it-systemer, overvågning samt afhjælpning af fejl og problemer, sikkerhedskopiering m.v. For systemer, hvor administration og kontroller helt eller delvist er outsourcet til eksterne leverandører, har revisionen omfattet en vurdering af foreliggende systemrevisionserklæringer.

Regionen har i 2016 fortsat arbejdet med implementering af Informationssikkerhedspolitikken i form af retningslinjer og kontroller. I forbindelse med Regionens vedtagelse af den fællesregionale informationssikkerhedspolitik den 24. august 2016 har Regionsrådet vedtaget en "Handlingsplan 2017" vedrørende styrkelse af informationssikkerheden på i alt 41 områder, bl.a. persondataforordningen og cyber-sikkerhedsområdet. Vi vil foretage opfølgning på disse initiativer i forbindelse med vores revision for 2017.

Regionen har i løbet af 2016 testet udvalgte dele af beredskabsplanen og i lighed med tidligere år foretaget månedlige scanninger af servere, der er tilgængelige fra Internettet. Regionen har endvidere iværksat et projekt, der har til formål at afdække eventuel skadelig kode på Regionens systemer. Resultatet af analysen forventes at foreligge i løbet af efteråret 2017.

Vi har tidligere til it-ledelsen anbefalet en styrkelse vedrørende udstyr, der ikke længere er omfattet af leverandørens support og sikkerhedsopdateringer. Regionen har oplyst, at der er udarbejdet en plan for udfasning af disse systemer i takt med implementeringer af den fælles it-plattform. Regionen forventer, at antallet af maskiner med usupporteret software vil være reduceret til ca. 500 i løbet af efteråret 2017. Vi vil foretage opfølgning på dette arbejde i forbindelse med vores revision for 2017.

Revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller nye anbefalinger. Vi henviser til afsnit 8.1.2.

6 Udført revision af årsregnskabet for 2016

6.1 Regnskabet som helhed

I henhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets krav til regionernes regnskabsaflæggelse, udmøntet i "Budget- og regnskabssystem for regioner", skal Region Midtjyllands årsregnskab for 2016 aflægges efter omkostningsbaserede principper.

I Region Midtjylland har den løbende økonomistyring og økonomirapportering for 2016 i lighed med tidligere været baseret på udgiftsbaserede principper.

I forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet for 2016 har Regionen udarbejdet omregningstabeller m.v. med henblik på at sikre en korrekt sammenhæng mellem bevillinger, den interne udgiftsbaserede økonomirapportering og Regionens eksterne omkostningsbaserede årsrapport.

6.1.1 Formkrav til regnskabsaflæggelse m.v.

Årsrapporten for 2016 for Region Midtjylland er udarbejdet i henhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets krav til regnskabsaflæggelsen. Disse krav omfatter bl.a. beskrivelse af anvendt regnskabspraksis samt anvendelse af en række obligatoriske bilag, oversigter og redegørelser.

Region Midtjyllands årsrapport for 2016 indeholder de foreskrevne bilag, oversigter og redegørelser.

6.2 Resultatopgørelsen

I det efterfølgende har vi givet enkelte kommentarer til vores revision af resultatopgørelsen for 2016. En nærmere gennemgang af årets resultat og årsager til budgetafvigelser fremgår af Regionens bemærkninger til årsrapporten, hvortil vi henviser.

6.2.1 Finansieringskredsløb

Regionens økonomi består af de tre særskilte finansieringsområder:

- ▶ Sundhedsområdet
- ▶ Drift af institutioner på social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Regional Udvikling.

Udgifter til lønninger, køb af varer og tjenesteydelser m.m. henføres som udgangspunkt direkte til de respektive finansieringsområder. Indtægter i form af bloktilskud fra Staten, grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne samt aktivitetsbestemte tilskud fra såvel Staten som kommunerne henføres ligeledes direkte til de respektive finansieringsområder.

Vi har foretaget en gennemgang af, hvorvidt fordelingen af udgifterne til fælles formål og administration er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i Økonomi- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Endvidere har vi påset, at fordelingen af renter er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i "Budget- og regnskabssystem for regioner", ligesom vi har påset, at den anvendte rentesats til intern forrentning er fastsat i overensstemmelse med ministeriets bestemmelser.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.2.2 Finansierings- og driftsindtægter

Finansieringsindtægter, Sundhedsområdet og Regional Udvikling

Finansieringsindtægterne er specificeret i resultatopgørelsen i årsregnskabet for 2016.

Faste tilskud og bidrag

Bloktilskud fra Staten og grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne udgør i alt 19.892 mio. kr. mod 19.543 mio. kr. i 2015, svarende til en stigning på 1,8 %.

I tilknytning til vores revision har vi påset, at disse bloktilskud og grund- og udviklingsbidrag er rigtigt modtaget og registreret for 2016.

Aktivitetsafhængige tilskud fra Staten og kommunerne

De aktivitetsbestemte tilskud fra Stat og kommuner vedrørende det somatiske område og behandlingspsykiatrien udgør i 2016 i alt 4.446,2 mio. kr. (2015: 4,3 mia. kr.).

De aktivitetsbestemte tilskud fra Staten og kommunerne er baseret på oplysninger om aktiviteter på de enkelte hospitaler m.v. i Regionen, der er indberettet til landspatientregistret (LPR). På baggrund heraf foretager Sundhedsdatastyrelsen beregning og afregning af den kommunale medfinansiering og meraktivitet i forhold til Statens puljer.

Revisionen i forbindelse med regnskabsaflæggelsen har omfattet afstemning af de indtægtsførte aktivitetsbestemte tilskud til modtagne afregninger fra Sundhedsdatastyrelsen.

Regionen har oplyst, at manglende registreringer, inkl. korrektioner af fejl, inden fristens udløb den 10. marts 2017, kan opgøres til 0,3 mio. kr. Dette har ikke betydning for Regionens aktivitetsafhængige tilskud fra Staten og kommunerne, da Regionen har udnyttet den statslige pulje samt kommunale medfinansiering fuld ud for 2016.

Revisionen af området har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Driftsindtægter, Sundhedsområdet

Driftsindtægter på Sundhedsområdet udgør 2.197,0 mio. kr. (2015: 2,5 mia. kr.).

Driftsindtægterne vedrører primært hospitalernes indtægter for levering af højt specialiserede ydelser samt basisydelser til borgere fra andre regioner (1.135,6 mio. kr.), salg af produkter og ydelser og løn-tilskud m.v.

Driftsindtægterne i 2016 er ca. 300 mio. kr. mindre end i 2015. Forskellen skyldes bl.a., at Regionen i 2015 fik ekstraordinært høje indtægter i form af donationer fra A. P. Møller Fonden (87 mio. kr.) og Tryk Fonden (25,5 mio. kr.).

Vores revision af området har bl.a. omfattet vurdering af de interne kontroller i forbindelse med afregning af de mellemregionale ydelser samt analyse og stikprøvevis gennemgang af væsentlige posteringer.

Revisionen af området har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.2.3 Periodisering af indtægter og omkostninger

Det er af væsentlig betydning for aflæggelse af et retvisende omkostningsbaseret regnskab, at der er foretaget korrekt periodisering af omkostninger.

Som led i revisionen af årsrapporten for 2016 har vi foretaget en gennemgang af periodiseringen af omkostninger.

Revisionen har blandt andet omfattet overordnet analyse af det omkostningsbaserede regnskab, herunder undersøgelse af baggrunden for væsentlige afvigelser mellem de realiserede og budgetterede udgifter på driftsområder, jf. korrigeret budget for 2016.

Revisionen har endvidere omfattet en gennemgang af væsentlige udgiftsbilag bogført i perioden fra 1. december 2016 til ultimo januar 2017. Vi har konstateret at regionen i årsregnskabet for 2016 har omkostningsført 30,1 mio. kr. vedrørende en række bilag, som vedrører 2017, jf. afsnit 10.2.

Vi henviser til vores anbefalinger i afsnit 5.1.

6.2.4 Sammenholdelse af regnskab med bevillinger

Som led i vores revision af årsrapporten for 2016 har vi undersøgt, om de budgettal, der indgår i årsrapporten for 2016, er i overensstemmelse med de bevillinger, som er givet af Regionsrådet.

Dernæst har vi stikprøvevis undersøgt, om regnskabets udgifter og indtægter har hjemmel i de vedtagne bevillinger, og om de er i overensstemmelse med Regionens målsætninger, gældende love og bestemmelser samt indgåede kontrakter m.v.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.3 Balancen

I det efterfølgende har vi givet enkelte kommentarer vedrørende revision af balancen i årsrapport 2016.

6.3.1 Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver, inkl. finansielt leasede anlægsaktiver, udgør pr. 31. december 2016 i alt 18.215 mio. kr. mod 16.573 mio. kr. pr. 31. december 2015. Ændringen i værdien af de materielle anlægsaktiver kan specificeres således:

mio. kr.	2016	2015
Værdi 1. januar	16.573	14.454
Årets investeringer, netto	2.549	2.856
Årets af- og nedskrivninger	-907	-737
Værdi 31. december	18.215	16.573

I den samlede tilgang på 2.549 mio. kr. udgør investeringer i kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier 1.658 mio. kr.

I balancen indregnes anlægsinvesteringer over 100 t.kr., som har en levetid på over et år. Indregning af materielle anlægsaktiver baseres dels på anvendelse af anlægsbevillinger og dels på indberetninger fra Regionens decentrale enheder.

Som led i revisionen har vi stikprøvevis gennemgået til- og afgang samt afskrivninger, herunder påset, at indregningen er sket i overensstemmelse med Regionens regnskabspraksis.

Vi har konstateret, at indkøb over 100 t.kr. for i alt 47,9 mio. kr. ikke er blevet aktiveret som anlægsaktiver i det omkostningsbaserede regnskab. Vi har endvidere konstateret anlægsaktiver, som ikke er afskrevet over aktivets restløbetid. Merafskrivningen udgør 17,0 mio. kr. Vi henviser til afsnit 10.2.

Anbefaling

Vi anbefaler, at regionen sikrer korrekt regnskabsmæssig behandling af indkøb over 100 t.kr. samt korrekt opgørelse af afskrivninger.

6.3.2 Salg af regionshospitaler

I forbindelse med de igangværende salg af regionshospitaler har regionen foretaget en vurdering af salgsværdier i forhold til de regnskabsmæssige værdier. På grundlag af denne vurdering har regionen forøget de årlige afskrivninger med 125 mio. kr. frem til forventede overdragelsestidspunkter.

Ved afhændelse af regionshospitaler påhviler der i henhold til momsrefusionsbekendtgørelsen regionen en betalingsforpligtelse vedrørende modtaget momsrefusion af anlægstilgang fra 5 år før dato for indgåelse af salgsaftale.

Regionen har i marts 2016 anmodet Økonomi- og Indenrigsministeriet om dispensation fra ovenstående. Ministeriet har i april 2017 meddelt regionen afslag på dispensationsansøgningen.

Ved afhændelse af regionshospitaler påhviler der således regionen en betalingsforpligtelse vedrørende modtaget momsrefusion af anlægstilgang fra 5 år før dato for indgåelse af salgsaftale, jf. ovenfor, og indtil faktiske overdragelsestidspunkt.

Regionen har igangsat en opgørelse af betalingsforpligtelsen. En overordnet foreløbig opgørelse over anlægstilgang, som medfører en betalingsforpligtelse, viser en samlet forpligtelse på 100-150 mio. kr.

Betalingsforpligtelsen indgår ikke i opgørelsen af merafskrivninger på regionshospitalerne i perioden frem til endelig overdragelse. Afskrivningerne skønnes at udgøre ca. 40 mio. kr. pr. år. Forholdet indgår i opgørelsen i afsnit 10.2.

6.3.3 Igangværende arbejder

De materielle anlægsaktiver under udførelse udgør pr. 31. december 2016 i alt 9.008 mio. kr., hvoraf 7.220 mio. kr. vedrører de kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier.

Regionen har i tidligere år igangsat løbende opfølgning på anlægsprojekter og den regnskabsmæssige værdi af disse.

Vi har ved revisionen foretaget en overordnet gennemgang af igangværende anlægsarbejder med henblik på at vurdere, om der foretages en rettidig afslutning af anlægsregnskab og aktivering/afskrivning af anlægsprojekterne. Vi har ved revisionen konstateret, at regionen ikke i 2016 fuldt ud har foretaget opfølgning på de igangværende arbejder.

Pr. 31. december 2016 har vi identificeret en række projekter med en samlet værdi på 366 mio. kr., som har været igangværende i flere år, og som vi anbefaler bliver særskilt gennemgået og vurderet for færdiggørelse.

Såfremt de anførte projekter var aktiveret i 2016, anslår vi, at de samlede afskrivninger ville have været forøget med omkring 20 mio. kr. Forholdet er medtaget i afsnit 10.2.

Anbefaling

Vi anbefaler, at regionen genoptager processen med løbende gennemgang og controlling af anlægsarbejder.

6.3.4 Pensionsforpligtelser

Regionen har en række ydelsesbaserede pensionsordninger vedrørende tjenestemandsansatte og ansatte på tjenstemandslignende vilkår, der ikke afdækkes ved løbende indbetaling til eksterne pensionselskaber.

Pensionsforpligtelserne har i hovedposter udviklet sig således, dels i 2016 og dels i hele Regionens levetid fra 2007 til 2016:

mio. kr.	2016	Akk. 2007-2016
Pensionsforpligtelser 1. januar	4.771,2	2.530,0
Tilvækst, der er omkostningsført i resultatopgørelsen	56,9	827,2
Fradrag for pensioner, der er udbetalt i årets løb	-142,0	-677,2
Tilskud fra Staten til fremtidige tjenstemandsudbetalinger vedrørende ansatte ved banerne	0,0	18,1
Regulering af pensionsforpligtelse, der er ført på Regionens egenkapital (reduceret egenkapitalen)	133,6	2.121,6
Pensionsforpligtelse 31. december	4.819,7	4.819,7

Pensionsforpligtelsen pr. 31. december 2016 er opgjort af SB Aktuar på basis af oplysninger defineret af Regionens løn- og personaleafdeling leveret af Silkeborg Data.

Som led i vores revision af pensionsforpligtelsen har vi gennemgået SB Aktuars notat om beregning og forudsætninger for beregning af Regionens pensionsforpligtelser til tjenstemænd pr. 31. december 2016.

Dernæst har vi vurderet Regionens forretningsgang, som skal sikre rigtigheden af datagrundlag udarbejdet af Silkeborg Data.

Vi har ingen bemærkninger til SB Aktuars beregningsmodel og de anvendte værdier for diskonteringsrente og forventet lønregulering, som er i overensstemmelse med Kommunernes Landsforenings anbefalinger.

I henhold til "Budget- og regnskabssystem for regioner" skal resultatopgørelsen belastes med et omkostningstillæg på 20,3 % i forhold til lønudbetalinger til tjenstemandsansatte medarbejdere. Den resterende del af forpligtelsen føres direkte på egenkapitalen. Samlet set er der ført 2.121,6 mio. kr. direkte på egenkapitalen i perioden 2007 til 2016.

Det er ledelsens opfattelse, at pensionsforpligtelserne er opgjort i overensstemmelse med Regionens regnskabspraksis på området, baseret på en pensionsalder på 62 år. Vi kan tilslutte os den regnskabsmæssige værdiansættelse, og revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.4 Gældsforpligtelser

6.4.1 Årets lånoptagelse

Region Midtjyllands lånoptagelse udgør i 2016 i alt 476,9 mio. kr., mens afdrag udgør 343,6 mio. kr. Af den samlede lånoptagelse vedrører 474,7 mio. kr. lån vedrørende kvalitetsfundsprojekter.

Vi har påset, at der foreligger godkendelser fra Økonomi- og Indenrigsministeriet til lånoptagelsen, ligesom vi har påset, at lånoptagelsen er anvendt til de meddelte formål.

I forbindelse med vores revision har vi endvidere påset, at Regionen har overholdt den særlige kassekreditregel, jf. lånebekendtgørelsen.

Som det er anført i årsrapporten for 2016, side 33, er den gennemsnitlige likviditet pr. indbygger opgjort til 1.304 kr., hvilket overstiger 1.000 kr., som er grænsen for, hvornår en region - ifølge budgetloven - skønnes at have alvorlige økonomiske vanskeligheder.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.4.2 Formue- og gældspleje

Den finansielle politik for Region Midtjylland er godkendt af Regionsrådet den 23. september 2009. Det fremgår af den finansielle politik, at andelen af fastforrentede lån skal udgøre mellem 25 % og 75 %, mens de resterende lån skal optages med variabel rente. Rammen for gældsplejen giver også Region Midtjylland mulighed for at benytte sig af finansielle instrumenter bl.a. swap-aftaler, REPO-forretninger og terminsforretninger.

Det fremgår dernæst, at der i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet for Regionen skal ske afrapportering til Regionsrådet om Regionens finansielle status.

Regionen har indgået gældsplejeaftale med Jyske Bank og Danske Capital, hvorefter Jyske Bank og Danske Capital ved handel med finansielle instrumenter bidrager til optimering af Regionens finansieringsomkostninger m.v.

Pr. 31. december 2016 udgør den langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelse 5.584,6 mio. kr. Tages der højde for indgåede renteswaps, udgør den fast forrentede del 48,5 % af den langfristede gæld. I gældsforpligtelserne indgår 84,1 mio. kr. vedrørende den negative markedsværdi pr. 31. december 2016 af Regionens swapaftaler, jf. også årsregnskabs note 2.

6.5 Egenkapital

Regionens egenkapital udgør 5.992,0 mio. kr. pr. 31. december 2016 mod 4.981,9 mio. kr. pr. 31. december 2015.

Regionens egenkapital har i hovedposter udviklet sig således i regnskabsåret 2016:

mio. kr.	2016	2015
Egenkapital 1. januar	4.981,9	3.868,6
Årets resultat vedrørende Sundhed og Regional Udvikling	228,3	175,5
Modtagne donationer m.m. (inkl. tilskud fra Kvalitetsfonden)	1.052,2	1.310,6
Øget hensættelse til pensionsforpligtelser	-133,6	-319,2
Øvrige reguleringer	-136,8	-53,6
Egenkapital 31. december	5.992,0	4.981,9

Vi har som led i revisionen stikprøvevis påset, at de foretagne reguleringer direkte på egenkapitalen er foretaget i overensstemmelse med "Budget- og regnskabsystem for regioner".

Ved donationer, herunder Statens tilskud til kvalitetsfundsstøttede sygehusprojekter, der anvendes til hel eller delvis finansiering af aktiver, skal aktivet indregnes til kostpris. Donationen indregnes under Regionens egenkapital.

Regionen har igennem de seneste år opnået et akkumuleret resultat for Social- og Specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) på 21,3 mio. kr. Dette beløb indgår ikke i opgørelse af egenkapitalen, idet området er fuldt finansieret af Regionens kommuner, og et akkumuleret overskud bliver udlignet via takstreguleringer i de efterfølgende år.

Realiseret kursgevinst på 19,5 mio. kr. er indregnet på egenkapitalen. Kursgevinsten burde have været indregnet i resultatopgørelsen. Vi henviser til afsnit 10.2.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7 Ledelsesberetning

I tilknytning til revisionen af årsregnskabet har vi gennemlæst ledelsesberetningen og:

- ▶ sammenholdt oplysningerne heri med oplysningerne i årsregnskabet
- ▶ sammenholdt oplysningerne heri med den viden og de forhold, vi er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision
- ▶ ud fra vores viden om "Budget- og regnskabssystem for regioner" taget stilling til, om der er fejl eller mangler i ledelsesberetningen.

Vi har ikke foretaget nye, særskilte arbejdshandlinger i forbindelse med vores udtalelse om ledelsesberetningen.

Det udførte arbejde har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

8 Opfølgning på tidligere rapporterede anbefalinger

Som afslutning af revisionen af Region Midtjylland for 2016 er der efterfølgende redegjort for tidligere afgivne anbefalinger, jf. revisionsberetning nr. 35 af 14. juni 2016.

8.1 Tidligere afgivne anbefalinger - fortsat gældende

8.1.1 Administrativ it-anvendelse

I vores revisionsberetning nr. 30 af 15. august 2014 har vi anbefalet styrkelse af den fysiske og logiske adgang til centrale it-systemer, servere m.v., begrænsning af anvendelsen af anonyme bruger-profiler med privilegerede rettigheder, herunder logning og monitorering af anvendelse af prioriterede rettigheder i it-systemerne, samt styrkelse af kontrollerne i forbindelse med udvikling og vedligeholdelse af it-systemerne.

Regionen har i 2016 fortsat styrkelse af kontroller m.v. på it-området. Ved udgangen af 2016 har Regionen fortsat udeståender i relation til anvendelse af anonyme bruger-profiler med privilegerede rettigheder omkring sikring af dokumentation af test og godkendelse af ændringer til systemerne forud for ibrugtagning samt omkring sikkerhedsopdateringer.

Anbefalingen er fortsat gældende.

8.2 Tidligere afgivne anbefalinger - afsluttede/udgåede

8.2.1 Ledelsestilsyn

I vores revisionsberetning nr. 35 af 14. juni 2016 anbefalede vi, at Regionen sikrer opretholdelse af, at afstemningsprocedurer og ledelsestilsyn udføres og dokumenteres rettidigt i overensstemmelse med gældende instrukser på decentrale enheder.

Anbefalingen anses for afsluttet.

9 Øvrige revisionsarbejder

9.1 Anlægsprojekter

Vi har revideret og påtegnet 9 anlægsregnskaber (opgjort pr. 17. maj 2017) for afsluttede anlægsprojekter over 10 mio. kr. i perioden fra 19. maj 2016, forinden disse fremsendes til Regionsrådets behandling.

Revisionen af alle anlægsregnskaberne har omfattet en afstemning af anlægsregnskaberne med Regionens bogføring, gennemgang af foreliggende anlægsbevilling, suppleret med forespørgsler til relevante medarbejdere ved Regionen samt stikprøvevis undersøgelse og vurdering af informationer, der understøtter anlægsregnskabet beløb og oplysninger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

9.2 Statsrefusion af udgifter til servicejob

I overensstemmelse med Økonomi- og Integrationsministeriets bekendtgørelse om statsrefusion samt regnskabsaflæggelse og revision af sociale udgifter har vi den 28. april 2017 afgivet revisionsberetning nr. 37 vedrørende revisionen af statsrefusion på det sociale område til udgifter i forbindelse med servicejob.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger og anbefalinger.

9.3 Aktivitetsbestemte tilskud

I overensstemmelse med Sundheds- og Ældreministeriets bekendtgørelse nr. 1782 af 27. december 2016 om revisionsinstruks for revision af statsligt, aktivitetsafhængigt tilskud i 2016 til regionernes sygehusvæsen m.v. samt af aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering på sundhedsområdet har vi revideret Regionsrådets redegørelse af 16. maj 2017 til Sundheds- og Ældreministeriet. Vi afgiver særskilt revisionsberetning herom.

10 Øvrige forhold

10.1 Direktionens regnskabserklæring

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen har vi indhentet en skriftlig erklæring fra direktionen om forhold af væsentlig betydning for årsregnskabet og ledelsesberetningen.

Den modtagne regnskabserklæring har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

10.2 Ikke-korrigerede forhold

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet for 2016. Denne oplysning skal gives for at sikre, at Regionsrådet er orienteret herom.

Vi har konstateret følgende forhold, som ikke er indarbejdet i årsregnskabet:

Beløb i mio. kr. (- = resultatforøgelse)	
Aktivisering af indkøbte aktiver o/100 t.kr., jf. afsnit 6.3.1	-47,9
Periodiserede omkostninger, jf. afsnit 6.2.3	-30,1
Realiserede kursgevinster ført på egenkapital, jf. afsnit 6.5	-19,5
For lidt hensat feriepengeforpligtelse, jf. afsnit 5.4	30,4
Salg af regionshospitaller, betalingsforpligtelse vedrørende modtaget momsrefusion (foreløbig anslået), jf. afsnit 6.3.2	40,0
Manglende afskrivninger på tilgang og på igangværende anlægsarbejder, jf. afsnit 6.3.1 og 6.3.3	37,0
	<u>9,9</u>

Direktionen har over for os erklæret, at den anser effekten af den ikke-korrigerede fejlinformation, både enkeltvist og sammenlagt, som værende uvæsentlige for årsregnskabet. Under hensyntagen til omfang og art af de konstaterede forhold kan vi tilslutte os direktionens vurdering.

10.3 Fejlinformation i årsregnskabet som skyldes besvigelser

Som revisorer har vi pligt til med professionel skepsis at overveje muligheden for fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl.

Vi har i forbindelse med planlægningen af revisionen opnået en forståelse for, hvordan der udøves tilsyn med identificerede risici for besvigelser og med den interne kontrol, som der er etableret for at imødegå disse risici.

Direktionen og Regionens centrale regnskabsfunktion har oplyst, at Regionens forretningsgange og interne kontroller inden for de væsentlige områder efter dens opfattelse anses for dækkende og velfungerende til imødegåelse af risikoen for besvigelser, herunder at der eksisterer passende funktionsadskillelse.

Direktionen har endvidere over for os bekræftet:

- ▶ sit ansvar for udformning, implementering og vedligeholdelse af regnskabs- og interne kontrolsystemer med henblik på at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- ▶ at de ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i Regionen.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om besvigelser af betydning for årsrapporten.

10.4 Overholdelse af lovgivningen

Vi har forespurgt direktionen, om alle kendte aktuelle eller potentielle overtrædelser af lovgivningen, der kan have væsentlig påvirkning på årsrapporten, er oplyst under revisionen og er tilstrækkeligt indregnet og oplyst i årsrapporten. Direktionen har over for os bekræftet, at der dem bekendt ikke er forhold, der har betydning for årsrapporten.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med overtrædelser af "Budget- og regnskabsystem for regioner" eller anden lovgivning, der er relevant for Regionens drift.

10.5 Begivenheder indtruffet efter balancedagen

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsrapporten, har Region Midtjylland gennemgået og vurderet begivenheder indtruffet efter balancedagen. Direktionen i Region Midtjylland har oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet væsentlige begivenheder efter balancedagen, som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsrapporten.

Vi har til sikring af, at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsrapporten gennemgået referater fra Regionsrådsmøderne i perioden frem til 6. juni 2017.

Vi er under vores gennemgang ikke blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsrapporten for 2016, og som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsrapporten.

10.6 Forsikringer

Direktionen har på vores forespørgsel bekræftet, at de tegnede forsikringer opfylder de af Regionsrådet truffne beslutninger.

11 Afsluttende oplysninger

11.1 Andre ydelser end revision

Udover den lovpligtige revision har vi efter anmodning udført følgende opgaver for Regionens siden vores beretning nr. 35 af 14. juni 2016:

- ▶ Afgivelse af erklæringer med sikkerhed for en række projekt- og tilskudsregnskaber, herunder kvalitetsfundsprojekter
- ▶ Kvalitets- og risikovurdering af kvalitetsfundsprojekter (Det 3. øje)
- ▶ Assistance i forbindelse med udarbejdelse af business case på logistikområdet.

Foruden ovenstående har vi løbende ydet Regionens rådgivning i regnskabs-, skatte-, moms-, afgifts- og it-mæssige forhold.

Sikkerhedsforanstaltninger

Forinden accept af ovennævnte opgaver har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.

11.2 Lovpligtige oplysninger m.v.

I henhold til revisorloven og etiske regler for revisorer skal vi oplyse,

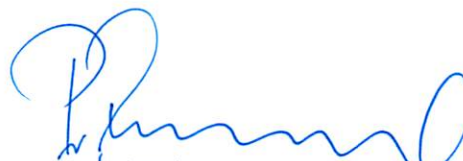
at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte uafhængighedsbestemmelser, og

at vi har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

Aarhus, den 6. juni 2017
ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Jes Lauritzen
statsaut. revisor

Per Højmark
statsaut. revisor